

34725 J Jaarverslag en slotwet Deltafonds 2016

Nr. 4 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

A. ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd.

Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2016 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het Deltafonds.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze Memorie van Toelichting toegelicht.

De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer
2. De producten
- 2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties
- 2.2 De productartikelen
- 2.3 Bijlagen
 - A. Verdiepingsbijlage
 - B. Projectoverzichten

1. Leeswijzer

Algemeen

De opzet en structuur van de onderliggende Slotwet voor het Infrastructuurfonds is gebaseerd op de rijksbegrotingsvoorschriften van het ministerie van Financiën.

Mede naar aanleiding van overleg met uw Kamer zijn in aanvulling op deze regelgeving voor dit fonds de onderstaande punten verwerkt voor de Slotwet.

- Naar aanleiding van de motie van de leden Van Helvert en Van Veldhoven (Kamerstukken II 2015-2016 34 475 XII, nr. 12) worden bij alle begrotingsartikelen op het Infrastructuurfonds en Deltafonds groter dan € 1 miljard de begrotingsmutaties boven de € 5 miljoen toegelicht. Dit heeft als praktische uitwerking dat bij de artikelen tussen de € 200 miljoen en € 1 miljard de ondergrens voor technische mutaties ook neerwaarts is bijgesteld. Voor beleidsmatige mutaties was er bij de artikelen van deze omvang reeds sprake van een ondergrens van € 5 miljoen. De norm voor het toelichten van de begrotingsmutaties op het niveau van artikelonderdeel is als volgt:

Norm bij te verklaren verschillen		
Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	5
=> 1000	5	5

- Het opnemen van gedetailleerde projectinformatie in de suppletoire begrotingen conform begroting en jaarverslag (brief van 4 november 2009 naar aanleiding van toezegging verbetering informatievoorziening bij WGO van 24 juni 2009);
- Het inzicht in de budgetten van de planuitwerkingen- en verkenningen programma's wordt vergroot door begrotingsmutaties expliciet in de MIRT tabellen zichtbaar te maken op projectniveau (toezegging WGO van 22 juni 2011);
- Mutaties op de beschikbare budgetten worden in de (niet voorgeschreven) Verdiepingsbijlage op artikelonderdeel niveau voor de volledige looptijd tot en met 2030 inzichtelijk gemaakt (in lijn met groeiparagraaf uit de begroting IenM voor 2013).
- In dit wetsvoorstel zijn alleen technische uitvoeringsmutaties, mutaties van boekhoudkundige aard of mutaties voortvloeiend uit controlebevindingen opgenomen.
- Uitzonderingen hierop zijn mutaties die door middel van kamerbrieven eerder met de Staten-Generaal zijn gedeeld (Kamerstukken II, 2016/2017, 34 550 XII, nr. 64 en Kamerstukken II, 2016-2017, 34 550 A, nr. 71).

Opbouw

Dit wetsvoorstel kent een opbouw waarbij afhankelijk van de informatievraag- en behoefte verder kan worden ingezoomd. Deze verdiepingsslag is als volgt opgebouwd.

- Allereerst is de begroting(wet)staat voor het Deltafonds voor het jaar 2016 opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld.

2. Daarna is eerst op hoofdlijnen (paragraaf 2.1) inzicht verstrekt in de belangrijkste budgettaire voorstellen die leiden tot wijziging van de begroting. Hiermee kan snel een indruk worden verkregen van de inhoud van dit wetsvoorstel.
3. Via de artikelgewijze toelichting (paragraaf 2.2) worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht. Dit rekening houdend met de norm zoals hierboven is aangegeven.
4. Als onderdeel van de artikelgewijze toelichting is in de verdiepingsbijlage (paragraaf 2.3 deel A) door middel van een meerjarige mutatietabel op artikelonderdeelniveau de aansluiting gemaakt tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds.
5. Tenslotte zijn in de verdiepingsbijlage (paragraaf 2.3 deel B) van dit wetsvoorstel de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:
 - van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
 - van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

2. De producten

Dit wetsvoorstel sluit aan bij het Financieel jaarverslag van het Ministerie van Financiën en bevat alleen begrotingsmutaties die betrekking hebben op de uitvoering van reeds ingezet beleid.

De mutaties zijn hieronder in tabelvorm weergegeven en toegelicht.

De budgettaire gevolgen van de begrotingsmutaties zijn verder onder 2.2 op de productartikelen zichtbaar gemaakt.

2.1 Overzicht uitgaven- en ontvangsten mutaties

Suppletoire mutaties 2016 (Tweede suppletoire begroting) (in € mln.)			
	Art.	Uitgaven	Ontvangsten
Stand ontwerpbegroting 2016		1.211,5	1.211,5
Stand vastgestelde begroting 2016		1.211,5	1.211,5
Stand 1e suppletoire begroting 2016		1.259,9	1.259,9
Stand 2e suppletoire begroting 2016		1.144,3	1.274,4
- mutaties Slotwet 2016			
<u>Kaderrelevante mutaties</u>			
1.	Saldo 2016	div.	3,1
Realisatie2016		1.147,4	1.274,4

Toelichting

1. De Slotwet 2016 laat een nadelig saldo zien van ca. € 3,1 miljoen; Dit saldo bestaat uit ca. € 3,1 miljoen hogere uitgaven. Opgeteld met het reeds in de tweede suppletoire begroting (Kamerstukken II, 2015–2016, 34 805 J, nr. 2) opgenomen voordelig saldo van ca. € 130 miljoen, bedraagt het voordelig saldo over 2016 ca. € 127 miljoen. Het voordelig saldo wordt in 2017 aan het Deltafonds toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft. Voor een toelichting wordt verwezen naar de artikelgewijze toelichting (paragraaf 2.2).

2.2 De productartikelen

Hieronder worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht (zie leeswijzer). In de verdiepingsbijlage is een meerjarige mutatietabel opgenomen op artikelonderdeelniveau met daarbij de aansluiting tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds.

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Slotwet 2016 (Bedragen € 1 000)					
1 Investeren in waterveiligheid	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	Mutaties Slotwet	Realisatie 2016
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)+(4)
Verplichtingen	1.014.493	1.621.196	611.622	-79.751	531.871
Uitgaven	661.112	681.728	568.735	19.203	587.938
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		100%	100%		
1.01 Grote projecten waterveiligheid	567.349	605.860	405.762	26.329	432.091
1.01.01 Programma HWBP-2 Waterschapsprojecten	301.396	338.164	208.592	21.154	229.746
1.01.02 Programma HWBP-2 Rijksprojecten	5.900	5.295	5.598	-580	5.018
1.01.03 Ruimte voor de rivier	227.930	228.859	180.072	1.923	181.995
1.01.04 Maaswerken	32.123	33.542	11.500	3.832	15.332
1.02 Overige aanlegprojecten Waterveiligheid	84.808	64.184	153.315	-5.507	147.808
1.02.01 Verkenningen en planuitwerkingsprogramma	27.916	27.844	1.817	358	2.175
1.02.02 Realisatieprogramma	56.892	36.340	151.498	-5.865	145.633
1.03 Studiekosten	8.955	11.684	9.658	-1.619	8.039
1.03.01 Studie en onderzoekskosten	8.955	11.684	9.658	-1.619	8.039
1.03.02 Overige studiekosten	0	0	0	0	0
1.04 GIV/PPS	0	0	0	0	0
1.09 Ontvangsten Investeren in waterveiligheid	186.950	187.995	208.509	267	208.776
1.09.01 Ontvangsten waterschappen HWBP-2	152.320	153.544	156.753	1	156.754
1.09.02 Overige ontvangsten HWBP-2	0	0	0	0	0
1.09.03 Ontvangsten waterschappen nHWBP	29.000	29.000	29.051	3	29.054
1.09.04 Overige ontvangsten nHWBP	0	0	0	0	0
1.09.05 Overige aanleg ontvangsten	5.630	5.451	22.705	263	22.968

Operationele doelstelling 1.01 Grote projecten waterveiligheid

De verhoging bij Slotwet van € 26,3 miljoen wordt veroorzaakt door de verwerking van het saldo 2016.

Saldo 2016

Ten laste van HWBP-2 wordt in 2016 € 22 miljoen aan kasuitgaven meer gerealiseerd dan was begroot. De reden daarvoor is dat het project Den Oever voorspoediger verloopt en de voorbereiding van dit project al gedeeltelijk dit jaar kan worden afgerekend in plaats van begin 2017 waarmee in de begroting was rekeninggehouden. Het andere deel van de betaling wordt in

2017 voldaan, de hiermee samenhangende verplichting wordt reeds in 2016 aangegaan. Via de verwerking van het saldo 2016 in de Eerste suppletoire Wet van 2017 zullen de budgetten in het jaar 2017 met dezelfde bedragen worden verlaagd. Deze overschrijding is door middel van een kamerbrief eerder met de Staten-Generaal gedeeld (Kamerstukken II, 2016/2017, 34 550 XII, nr. 64)

Ten behoeve van Maaswerken is de uitgavenrealisatie € 4 miljoen hoger. Dit betreft het project Zandmaas waar de onderhandelingen met de opdrachtnemer sneller afgerond zijn dan aanvankelijk was voorzien, waardoor de uitgaven in 2016 hoger zijn dan voorzien.

Operationele doelstelling 1.02 Overige aanleg projecten waterveiligheid

De verlaging bij Slotwet van € 5,5 miljoen wordt veroorzaakt door de verwerking van het saldo 2016.

Saldo 2016

De onderschrijding is met name veroorzaakt bij de projecten Lauwersemeer (€ 2,8 miljoen) en de projecten <€ 25 miljoen. De onderschrijding bij het project Lauwersemeer is ontstaan doordat deze in januari 2017 tot betaling komt. Bij projecten <€ 25 miljoen, is minder gerealiseerd, doordat het waterschap meer tijd nodig heeft om de financiële afwikkeling rond te kunnen maken.

Verplichtingen

De lagere verplichtingenrealisatie bij Slotwet ad € 80 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- Houtribdijk (- € 135 miljoen): Dit verschil is ontstaan doordat het voornemen was de gunning in december 2016 plaats te laten vinden. Dit is niet gelukt. De gunning wordt nu in maart 2017 verwacht.
- HWBP-2 (€ 12 miljoen): De reden daarvoor is dat het project Den Oever voorspoediger verloopt waardoor de verplichting reeds in 2016 is aangegaan (€ 57 miljoen) er een aanbestedingsmeevaller er op het project waddenzeedijk Texel (- € 21 miljoen) en diverse kleinere bijstellingen binnen HWBP-2.
- Zandmaas (€ 43 miljoen): Daar de onderhandelingen met de opdrachtnemer sneller afgerond zijn dan aanvankelijk was voorzien is de verplichting in 2016 aangegaan in plaats van 2017.

Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorziening

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Slotwet 2016 (Bedragen € 1 000)

2 Investeren in zoetwatervoorziening	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	Mutaties Slotwet	Realisatie 2016
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)+(4)
Verplichtingen	41.620	40.786	38.449	6.639	45.088
Uitgaven	49.603	49.411	37.214	-3.296	33.918
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		11%	90%		
2.01 Aanleg waterkwantiteit	0	0	0	0	0
2.01.01 Verkenningen en planuitwerking waterkwantiteit	0	0	0	0	0
2.01.02 Realisatieprogramma waterkwantiteit	0	0	0	0	0
2.02 Overige waterinvesteringen zoetwatervoorziening	47.293	46.748	34.517	-2.687	31.830
2.02.01 Verkenningen en planuitwerking zoetwatervoorziening	0	49	0	0	0
2.02.02 Realisatieprogramma zoetwatervoorziening	47.293	46.699	34.517	-2.687	31.830
2.03 Studiekosten	2.310	2.663	2.697	-609	2.088
2.03.01 Studie en onderzoekskosten Deltaprogramma	2.310	2.663	2.697	-609	2.088
2.03.02 Overige studiekosten	0	0	0	0	0
2.09 Ontv. Inv. in Waterkwant. en zoetwatervoorz.	4.859	5.839	6.717	-1	6.716
2.09.01 Ontvangsten zoetwatervoorzieningen	4.859	5.839	6.717	-1	6.716
2.09.02 Overige ontvangsten	0	0	0	0	0

Operationele doelstelling 2.02 Overige waterinvesteringen zoetwatervoorziening

De verlaging bij Slotwet van € 2,7 miljoen wordt veroorzaakt door de verwerking van het saldo 2016.

Saldo 2016

Het voordelig saldo van € 2,7 miljoen wordt met name veroorzaakt bij de projecten Besluit Beheer Haringvlietssluisen (€ 1,1 miljoen) en Zoetwatermaatregelen (€ 1,6 miljoen). De lagere realisatie met betrekking tot zoetwatermaatregelen wordt veroorzaakt door vertragingen in de regio's op de de projecten Kleinschalige Wataanvoervoorzieningen, de Groote Lucht, Optimalisatie Watervoorziening Brielse Meer en Irenesluis in 2016.

Verplichtingen

Ten laste van dit artikel is in 2016 € 6,7 miljoen aan verplichtingen meer gerealiseerd dan was begroot. De overschrijding heeft betrekking op het Besluit Beheer Haringvlietssluisen. De reden van de overschrijding is een correctie overboeking van uitgaven die oorspronkelijk in het agentschap zijn geboekt. Het is dus een administratieve correctie, welke tot hogere verplichtingen leidt in 2016. Deze overschrijding is door middel van een kamerbrief eerder met de Staten-Generaal gedeeld (Kamerstukken II 2016-2017 34 550 A, nr. 71).

Artikel 3 Beheer, onderhoud en vervanging

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Slotwet 2016 (Bedragen € 1 000)

3 Beheer, onderhoud en vervanging	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	Mutaties Slotwet	Realisatie 2016
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)+(4)
Verplichtingen	268.257	172.500	185.991	1.661	187.652
Uitgaven	206.336	214.939	219.978	-9.124	210.854
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		100%	100%		
3.01 Watermanagement	6.991	7.034	7.047		7.047
3.01.01 Watermanagement	6.991	7.034	7.047		7.047
3.02 Beheer en Onderhoud	199.345	207.905	212.931	-9.124	203.807
3.02.01 Waterveiligheid	144.666	144.666	145.705	1	145.706
3.02.02 Zoetwatervoorziening	17.416	17.416	20.900		20.900
3.02.03 Vervanging	37.263	45.823	46.326	-9.125	37.201
3.09 Ontvangsten					
3.09.01 Ontvangsten					

Operationele doelstelling 3.02 Beheer en onderhoud

De verlaging bij Slotwet van € 9,1 miljoen wordt veroorzaakt door de verwerking van het saldo 2016.

Saldo 2016

De Slotwet 2016 laat een voordelig saldo zien van 9,1 miljoen welke met name wordt veroorzaakt bij het project Stroomlijn (€ 2,8 miljoen) en GVO stuwen in de Lek (€ 5,8 miljoen).

Stuwen in de Lek: De oorzaak is dat de planning aanzienlijk is bijgesteld naar aanleiding van de tegenvallende impact van de inpassing van MachineVeiligheidsmaatregelen in het ontwerp.

Hierdoor zijn enkele tussenmijlpalen naar achteren verschoven. Dit heeft een aanzienlijke impact op de betaaltermijnen.

Stroomlijn: De realisatie 2016 met betrekking tot Stroomlijn is lager dan begroot, vanwege het opschuiven van duurzame beheermaatregelen naar 2017. Deze schuif is niet van invloed op het behalen van de afgesproken mijlpalen (31-12-2017)

Verplichtingen

Ten laste van dit artikel is in 2016 € 1,7 miljoen aan verplichtingen meer gerealiseerd dan was begroot. De overschrijding heeft betrekking op het project renovatie Stuwen in de Nederrijn-Lek. Na het contracteren van het project hebben zich een aantal onvoorziene risico's voorgedaan die zich voornamelijk concentreren op het gebied van Machineveiligheid. Deze risico's hebben geleid tot een aanpassing van de werkzaamheden ter grootte van ca € 6 miljoen.

Deze overschrijding is door middel van een kamerbrief eerder met de Staten-Generaal gedeeld Kamerstukken II, 2016-2017, 34 550 A, nr. 71).

Artikel 4 Experimenteren cf. art. II Deltawet

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Slotwet 2016 (Bedragen € 1 000)					
4 Experimenteren cf. art. III Deltawet	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	Mutaties Slotwet	Realisatie 2016
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)+(4)
Verplichtingen					
Uitgaven					
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>					
4.01 Experimenteerprojecten					
4.01.01 Experimenteerprojecten					
4.09 Ontvangsten experimenteerartikel					
4.09.01 Ontvangsten experimenteerartikel					

Artikel 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Slotwet 2016 (Bedragen € 1 000)

5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	Mutaties Slotwet	Realisatie 2016
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)+(4)
Verplichtingen	282.366	280.986	296.314	-762	295.552
Uitgaven	270.063	274.517	296.420	-846	295.574
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		100%	100%		
5.01 Apparaat	214.647	215.481	222.751	-383	222.368
5.01.01 Staf Deltacommissaris	1.826	2.398	2.038	-383	1.655
5.01.02 Apparaatskosten RWS	212.821	213.083	220.713		220.713
5.02 Overige uitgaven	73.279	73.932	73.669	-463	73.206
5.02.01 Overige netwerkgebonden uitgaven	71.318	71.183	72.215	-1	72.214
5.02.02 Programma-uitgaven DC	1.961	2.749	1.454	-462	992
5.02.03 Overige uitgaven					
5.03 Investeringsruimte	-17.863	-14.896			
5.03.01 Programmeerruimte	-17.863	-14.896			
5.03.02 Beleidsruimte					
5.09 Netwerkgebonden kosten en overige ontvangsten					
5.09.01 Overige ontvangsten					
5.10 Saldo van de afgesloten rekeningen		59.381	59.381	3	
5.10.01 Voordelig saldo Deltafonds		59.381	59.381	3	59.384

Artikel 6 Bijdragen ten laste van Hoofdstuk XII

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Slotwet 2016 (Bedragen € 1 000)

6 Bijdragen t.l.v. begroting Hoofdstuk XII	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	Mutaties Slotwet	Realisatie 2016
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)+(4)
Ontvangsten	1.019.652	1.006.686	999.533		999.533
<i>6.09 Bijdragen ten laste van begroting Hoofdstuk XII</i>	<i>1.019.652</i>	<i>1.006.686</i>	<i>999.533</i>		<i>999.533</i>
6.09.01 Bijdragen ten laste van begroting Hoofdstuk XII	1.019.652	1.006.686	999.533		999.533

Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Budgettaire gevolgen van uitvoering: Slotwet 2016 (Bedragen € 1 000)

7 Investeren in waterkwaliteit	Stand Vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Stand 2e suppletoire begroting	Mutaties Slotwet	Realisatie 2016
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)+(4)
Verplichtingen	17.907	17.993	29.058	-18.968	10.090
Uitgaven	24.347	39.306	21.928	-2.838	19.090
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		68%	93%		
7.01 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water	22.217	37.226	19.101	-2.784	16.317
7.01.01 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water	22.217	37.226	19.101	-2.784	16.317
7.02 Overige aanlegprojecten waterkwaliteit	2.130	2.080	2.262	231	2.493
7.02.01 Overige aanlegprojecten waterkwaliteit	2.130	2.080	2.262	231	2.493
7.03 Studiekosten waterkwaliteit			565	-285	280
7.03.01 Studiekosten waterkwaliteit			565	-285	280
7.09 Ontvangsten investering in waterkwaliteit			224	-224	
7.09.01 Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit			224	-224	

Operationele doelstelling 07.01 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water

De verlaging bij Slotwet van € 2,8 miljoen wordt veroorzaakt door de verwerking van het saldo 2016.

Saldo 2016

De lagere uitgaven worden met name veroorzaakt bij KRW 2de en 3de tranche (€ 2,8 miljoen). Er hebben zich meevallers aangediend van € 0,3 miljoen bij het project Flakkeese Spuisluis en van € 0,3 miljoen bij Waterbodemsanering Beneden IJssel (deze blijven wel binnen KRW). Ook heeft er vertraging bij het project Brunnermond plaatsgevonden doordat er meer tijd nodig was voor de marktverkenning en aanvullende onderzoeken (€ 0,2 miljoen). Het project Ligplaatsen Beneden Lek is een Hoofdvaarwegen project met een doelstelling voor natuur. Dit deel van het project wordt gekoppeld aan de KRW opgave in hetzelfde gebied. Het aandeel hoofdvaarwegennet (€ 0,4 miljoen) is abusievelijk meegenomen in de begroting van het KRW, terwijl de begrotingbelasting op het Infrafondsartikel Hoofdvaarwegennet (15.03.01) plaatsvindt. Daarnaast is vertraging opgetreden omdat nog geen overeenstemming met derden is bereikt. (publieke partijen zoals waterschappen).

Verplichtingen

De lagere verplichtingenrealisatie in 2016 komt met name door het project Brunnermond uit KRW 2de en 3de tranche (€ 18,8 miljoen), waarbij € 12 miljoen minder is verplicht doordat er meer tijd nodig is voor de marktverkenning en aanvullende onderzoeken. De overige € 7 miljoen zit bij verschillende projecten en komt onder andere doordat nog geen overeenstemming met derde partijen is bereikt.

A. Verdiepingsbijlage

In de verdiepingsbijlage is per productartikel een meerjarige (voor de volledige looptijd van het fonds) begrotingsmutatietabel op artikelonderdeelniveau opgenomen. In deze tabel worden de mutaties vanaf de ontwerpbegroting 2015 weergegeven, waarbij de slotwetmutaties zijn verbijzonderd. De slotwetmutaties worden in de artikelgewijze toelichting (paragraaf 2.2) conform de normering toegelicht.

[illegible]

Realisatie 2016 artikelonderdeel 1.02 Overige aanlegprojecten Waterveiligheid		147.808	241.217	247.809	290.807	258.054	801.693	640.861	470.854	324.054	426.733	430.138	542.732	413.029	400.150	374.070
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		8.955	7.205	400	400	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		2.729	352	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		11.684	7.557	400	400	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Miljoenennota 2017		-218	1.451	580	520	580	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		11.466	9.008	980	920	930	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016		-1.808	1.798	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		9.658	10.806	980	920	930	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo 2016: Investerings in waterveiligheid	0	-1.619	1.619													
Mutaties Slotwet 2016		-1.619	1.619	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2016 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		8.039	12.425	980	920	930	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 1.04 GIV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.04 GIV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Miljoenennota 2017		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 1.04 GIV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 1.04 GIV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Slotwet 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2016 artikelonderdeel 1.04 GIV/PPS		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2016 Inv. in waterveiligheid		661.112	598.784	630.689	634.031	524.430	856.719	657.883	545.206	498.767	416.805	444.865	493.919	403.365	0	0

[illegible]

	0 0															
Mutaties Slotwet 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2016 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement		7.047	7.031	7.030	7.002	7.002	7.002	7.002	7.002	7.027	7.027	7.027	7.225	6.829	6.829	6.829
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 3.02 Beheer, onderhoud en vervanging		199.345	134.096	141.234	134.496	90.923	134.135	234.181	225.313	239.284	292.827	231.321	226.212	223.754	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		8.560	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 3.02 Beheer, onderhoud vervanging		207.905	134.096	141.234	134.496	90.923	134.135	234.181	225.313	239.284	292.827	231.321	226.212	223.754	0	0
Mutaties Miljoenennota 2017		-1.348	28.339	15.680	18.422	14.503	-11.597	-45.407	-15.133	-14.727	-20.984	-14.052	6.674	-546	223.208	223.208
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 3.02 Beheer, onderhoud en vervanging		206.557	162.435	156.914	152.918	105.426	122.538	188.774	210.180	224.557	271.843	217.269	232.886	223.208	223.208	223.208
Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016		6.374	-6.051	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 3.02 Beheer en onderhoud		212.931	156.384	156.914	152.918	105.426	122.538	188.774	210.180	224.557	271.843	217.269	232.886	223.208	223.208	223.208
Saldo 2016: Beheer, onderhoud en vervanging	0	-3.348	3.348													
Stuwen in de Nederrijn-Lek	0 0 0 0	-5.776	5.776													
Mutaties Slotwet 2016		-9.124	9.124	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2016 artikelonderdeel 3.02 Beheer en onderhoud		203.807	165.508	156.914	152.918	105.426	122.538	188.774	210.180	224.557	271.843	217.269	232.886	223.208	223.208	223.208
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2016 B&O en verv.		206.336	141.085	148.223	141.485	97.912	141.124	241.170	232.302	246.298	299.841	238.335	233.423	230.570	0	0
Totaal uitgaven stand eerste suppletoire begroting 2016 B&O en verv.		214.939	141.114	148.251	141.485	97.912	141.124	241.170	232.302	246.298	299.841	238.335	233.423	230.570	0	0
Totaal uitgaven stand ontwerpbegroting 2017 B&O en verv.		213.604	169.466	163.944	159.920	112.428	129.540	195.776	217.182	231.584	278.870	224.296	240.111	230.037	230.037	230.037
Totaal uitgaven stand tweede suppletoire begroting 2016 B&O en verv.		219.978	163.415	163.944	159.920	112.428	129.540	195.776	217.182	231.584	278.870	224.296	240.111	230.037	230.037	230.037
Realisatie B&O en verv.		210.854	172.539	163.944	159.920	112.428	129.540	195.776	217.182	231.584	278.870	224.296	240.111	230.037	230.037	230.037

[illegible]

Stand tweede suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 4.09 Ontvangsten exp.art.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0																
Mutaties Slotwet 2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2016 artikelonderdeel 4.09 Ontvangsten exp.art.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Artikel 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		214.647	206.160	209.156	206.834	204.994	205.562	201.790	204.289	205.811	206.810	207.308	207.307	207.330		
Mutaties Voorjaarsnota 2016		834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		215.481	206.160	209.156	206.834	204.994	205.562	201.790	204.289	205.811	206.810	207.308	207.307	207.330	0	0
Mutaties Miljoenennota 2017		7.230	11.952	12.827	11.324	10.434	6.348	1.105	80	1.450	2.313	6.351	6.351	6.352	213.682	213.682
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		222.711	218.112	221.983	218.158	215.428	211.910	202.895	204.369	207.261	209.123	213.659	213.658	213.682	213.682	213.682
Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016		40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		222.751	218.112	221.983	218.158	215.428	211.910	202.895	204.369	207.261	209.123	213.659	213.658	213.682	213.682	213.682
Saldo 2016: Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	0	-383	383													
Mutaties Slotwet 2016		-383	383	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2016 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		222.368	218.495	221.983	218.158	215.428	211.910	202.895	204.369	207.261	209.123	213.659	213.658	213.682	213.682	213.682
Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.279	67.565	67.547	67.192	67.199	65.389	65.569	65.593	65.868	66.008	66.004	67.739	63.860	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2016		653	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.932	67.565	67.547	67.192	67.199	65.389	65.569	65.593	65.868	66.008	66.004	67.739	63.860	0	0
Mutaties Miljoenennota 2017		-253	-3.862	-3.862	-3.862	-3.875	-3.875	-3.874	-3.874	-3.874	-3.873	-3.873	-3.869	-3.878	59.982	59.982
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.679	63.703	63.685	63.330	63.324	61.514	61.695	61.719	61.994	62.135	62.131	63.870	59.982	59.982	59.982
Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016		-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.669	63.703	63.685	63.330	63.324	61.514	61.695	61.719	61.994	62.135	62.131	63.870	59.982	59.982	59.982
Saldo 2016: Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	0	-463	463													
Mutaties Slotwet 2016		-463	463	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2016 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		73.206	64.166	63.685	63.330	63.324	61.514	61.695	61.719	61.994	62.135	62.131	63.870	59.982	59.982	59.982

Ontwerpbegroting 2016 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte		-17.863	0	0	0	0	0	25.000	0	122.790	149.435	178.833	132.764	245.860		
Mutaties Voorjaarsnota 2016		2.967	-806	-258	0	0	0	0	0	0	0	0	-8.000	0	0	0
Stand eerste suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte		-14.896	-806	-258	0	0	0	25.000	0	122.790	149.435	178.833	124.764	245.860	0	0
Mutaties Miljoenennota 2017		14.896	147.594	258	0	150.000	0	-25.000	0	0	-4.871	7.014	-79.152	-19.274	387.753	419.503
Stand ontwerpbegroting 2017 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte		0	148.400	0	0	150.000	0	0	0	122.790	144.564	185.847	45.612	226.586	387.753	419.503
Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede suppletoire begroting 2016 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte		0	148.400	0	0	150.000	0	0	0	122.790	144.564	185.847	45.612	226.586	387.753	419.503
Mutaties Slotwet 2016		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2016 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte		0	148.400	0	0	150.000	0	0	0	122.790	144.564	185.847	45.612	226.586	387.753	419.503

[illegible]

[illegible]

Artikel 6 Bijdragen andere begrotingen Rijk	Totaal mutatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ontwerpbegroting 2016 art.ond.6.09 Ten laste van begroting lenM		1.019.652	902.925	928.123	954.310	858.250	1.200.153	1.091.950	947.928	1.040.072	1.039.437	1.035.883	1.025.854	1.004.198		
Mutaties Voorjaarsnota 2016		-12.966	-5.877	170	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	0	0
Stand eerste suppletoire begroting 2016 art.ond.6.09 Ten laste van begroting lenM		1.006.686	897.048	928.293	954.710	858.650	1.200.553	1.092.350	948.328	1.040.472	1.039.837	1.036.283	1.026.254	1.004.598	0	0
Mutaties Miljoenennota 2017		13.511	-179.197	-25.784	-16.315	134.213	-10.284	-12.077	-13.077	-14.225	-13.077	-13.077	-13.077	-9.077	1.141.976	1.147.646
Stand ontwerpbegroting 2017 art.ond.6.09 Ten laste van begroting lenM		1.020.197	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646
Overige mutaties 2e suppletoire begroting 2016		-20.664	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand tweede suppletoire begroting 2016 art.ond.6 Bijdr.t.l.v. begroting Hoofdstuk XII		999.533	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646
Mutaties Slotwet 2016	0 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie 2016 art.ond.6 Bijdr.t.l.v. begroting Hoofdstuk XII		999.533	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646
Totaal ontvangsten stand ontwerpbegroting 2016 Bijdr. andere begr. Rijk		1.019.652	902.925	928.123	954.310	858.250	1.200.153	1.091.950	947.928	1.040.072	1.039.437	1.035.883	1.025.854	1.004.198	0	0
Totaal ontvangsten stand eerste suppletoire begroting 2016 Bijdr. andere begr. Rijk		1.006.686	897.048	928.293	954.710	858.650	1.200.553	1.092.350	948.328	1.040.472	1.039.837	1.036.283	1.026.254	1.004.598	0	0
Totaal ontvangsten stand ontwerpbegroting 2017 Bijdr. andere begr. Rijk		1.020.197	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646
Totaal uitgaven stand tweede suppletoire begroting 2016 Bijdr.t.l.v. begroting Hoofdstuk XII		999.533	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646
Realisatie Bijdr.t.l.v. begroting Hoofdstuk XII		999.533	717.851	902.509	938.395	992.863	1.190.269	1.080.273	935.251	1.026.247	1.026.760	1.023.206	1.013.177	995.521	1.141.976	1.147.646

[illegible]

[illegible]

B. Projectoverzichten

In deze bijlage zijn de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:

- van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
- van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

De stand 'vorig' betreft de stand in de Najaarsnota 2016.

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Mutaties Slotwet 2016 (Bedragen x € 1 mln.)							
Projectoverzicht tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (1.01.01/02)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project HWBP-2					2021	2021	
Projecten Nationaal							
HWBP-2 Rijksprojecten	2	2	199	199			
HWBP-2 Waterschapsprojecten	230	209	2.470	2.470			
Overige projectkosten (Programmabureau)	3	4	45	45			
afrondingen		-1	1	1			
Programma	235	214	2.715	2.715			
Begroting (DF 1.01.01/02)	214	214					

Mutaties Slotwet 2016 (Bedragen x € 1 mln.)							
Projectoverzicht Ruimte voor de Rivier (1.01.03)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project RvdR					2019	2019	
Projecten Nationaal							
Projectbudget RvdR	182	180	2.362	2.362			
afrondingen							
Programma	182	180	2.362	2.362			
Begroting (DF 1.01.03)	180	200					

Mutaties Slotwet 2016 (Bedragen x € 1 mln.)							
Projectoverzicht Maaswerken (1.01.04)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project Maaswerken							
Projecten Zuid-Nederland							
Grensmaas	2	2	151	151	2017/2024	2017/2024	
Zandmaas	13	20	397	397	2017/2020	2017/2020	
afrondingen							
Programma	15	22	548	548			
Begroting (DF 1.01.04)	12	32					

Mutaties Slotwet 2016 (Bedragen x € 1 mln.)							
Projectoverzicht Realisatieprogr. (1.02.02)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Waterveiligheid							
Projecten Nationaal							

Programma HWBP					2020	2020
HWBP Rijksprojecten	1	3	601	601		
HWBP Waterschapsprojecten	106	106	4.171	4.171		
HWBP Overige projectkosten (programmabureau)	6	7	78	78		
 Deltafaciliteit Deltares			26	26	2013	2013
Maatregelen i.r.t. rivierverruiming	7	8	191	191	2018	2018
Overige onderzoeken en kleine projecten	15	16	1.166	1.166		
Wettelijk BeoordelingsInstrumentarium 2023			25	25		
Projecten Zuidwest-Nederland						
Dijkversterking en Herstel steenbekleding	7	7	815	815	2018	2018
Projecten Noordwest-Nederland						
Afsluitdijk	4	4	869	869	2022	2022
Projecten Oost-Nederland						
Kribverlaging Pannerdensch Kanaal			18	18	2019	2019
afrondingen						
Programma	146	151	7.960	7.960		
Begroting (DF 1.02.02)	146	151				
Overprogrammering (-)		0				

Mutaties Slotwet 2016 (Bedragen x € 1 mln.)					
Verkenningen en Planuitwerkingen (1.02.01)	Budget		Openstelling		Toelichting
	Huidig	Vorig	Huidig	Vorig	
Projectomschrijving					
Verplicht					
Projecten Noord-Holland, Utrecht en Flevoland					
EPK Planuitw. en verkenningen Waterveiligheid (mn Afsluitdijk)	6	7			
Ambitie Afsluitdijk	14	14			
Gebonden					
Projecten Zuid-Nederland					
Ooijen-Wanssum	111	111			
Projecten Oost-Nederland					
Ruimte voor de Rivier (IJsseldelta Kampen)	121	121	na 2020	na 2020	
Projecten Noord-Nederland					
Integrale verkenning Legger Vlieland en Terschelling	3	3	2017	2017	
Projecten Zuidwest-Nederland					
Zandhonger Oosterschelde (Roggenplaat)	7	7	2018	2018	
Bestemd	14	14			
Projecten in voorbereiding:					
Projecten Nationaal					
Beheer, Onderhoud en Vervanging nieuwe aanleg (LCC)					
Steenbestortingen					
Projecten Zuidwest-Nederland					
- Rijksstructuurvisie Grevelingen-Volkerak Zoommeer					
- Zandhonger Oosterschelde					
- Tidal Test Centre Grevelingen					
- Overige projecten in voorbereiding					
Gesignaleerde risico's:					
Totaal programma planuitwerking en verkenning	276	277			
Begroting DF 1.02.01	276	277			

Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorziening

Mutaties Slotwet 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Projectoverzicht realisatieprogramma (2.02.02)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Zoetwatervoorziening							
Projecten Nationaal							
Innovatie KRW	0	0	70	70			
Projecten Zuidwest-Nederland							
Besluit Beheer Haringvlietsluizen	28	29	76	76	2018	2018	
Overige projecten							
Luwtemaatregelen Hoornse Hop	1	2	17	17	2020	2020	
Zoetwatermaatregelen	2	4	137	137		2021	
Afrondingen	1	1					
Programma	32	36	300	300			
Begroting (DF 2.02.02)	32	36					

Mutaties Slotwet 2016 (Bedragen x € 1 mln.)

Verkenningen en planuitw. programma (2.02.01)	Budget		Oplevering/openstelling		Toelichting
	Huidig	Vorig	Huidig	Vorig	
Projectomschrijving					
Verplicht					
Projecten Nationaal					
EPK Planuitwerking en verkenningen Zoetwatervoorziening	15	15			
Projecten Zuid-Nederland					
Roode Vaart	10	10			
Bestemd					
-					
afrondingsverschillen					
Totaal programma planuitwerking en verkenning	25	25			
Begroting DF 2.02.01	25	25			

Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Mutaties Slotwet 2016 (Bedragen x € 1 mln.)							
Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water (7.01.01)							
Projectomschrijving	Kasbudget 2016		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
KRW 1e tranche	9	9	41	40	2015	2015	1
KRW 2e en 3e tranche	8	10	569	575	2027	2027	2
afrondingen							
Totaal programma	17	19	610	615			
Begroting DF 7.01.01	19	19					

Mutaties Slotwet 2016 (Bedragen x € 1 mln.)							
Realisatieprogramma waterkwaliteit (7.02.01)	Kasbudget 2016		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
Verruiming vaargeul Westerschelde	1	1	25	25	2010	2010	
Projecten Noordwest-Nederland							
Natuurlijker Markermeer	1	1	8	8	2015	2015	
Projecten Zuidwest-Nederland							
Natuurcompensatie Perkpolder afrondingen			3	3	2015	2015	
Totaal programma	2	2	36	36			
Begroting DF 7.02.01	2	2					